

κάγκελα, μὲ τὸ θεῖο παιδί της στήν ἀγκάλη, ἡ Παναγιὰ ἢ Μεγαλομμάτα κυττάζει ἀδιάκοπα μὲ τὰ μεγάλα της γλυκὰ μάτια τὸ λευκὸν κῦμα.

† ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΤΣΑΚΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Φανάρι

ΚΑΤΑ τὸν Γύλλιον, ἡ ἐν Κων/λει ἱστορικὴ συνοικία «Φανάριον», ἐν τῇ ὁποίᾳ ἤδρευον τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ὁ Ἄνωτερος Κληρικός, ὠνομάσθη οὕτω διότι τὸ περικλειτὸν αὐτὸν δεύτερον τεῖχος ἐκτίσθη ἐν μιᾷ νυκτί ὑπὸ φανοῖς, ἅτε ἐπιχειμένης τῆς πολιορκίας. Ἄλλοι ὅμως συγγραφεῖς διατείνονται ὅτι ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦτο, διότι ἐπὶ τοῦ παρακειμένου ἀκρωτηρίου θὰ ὑψοῦτο τὸ πάλαϊ Φανὸς πρὸς ὁδηγίαν τῶν πλοίων διὰ τὰς παρὰ τὸ Πετρίον ὑφάλους πέτρας. Ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ συνψικίσθησαν, ἀπ' αὐτῶν ἀκόμα τῶν πρώτων μετὰ τὴν ἄλωσιν χρόνων, οἱ λογιώτεροι καὶ ἐπισημότεροι Ἕλληνες τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὀνομασθέντες «Φαναριώται».

«Μηδὲν κακὸν εἰσίτω»

Τὸ ῥητὸν τοῦτο οἱ ἀρχαῖοι ἐπέγραφον ἐπὶ τῆς θύρας τῶν νεονύμφων, ἔδωκε δὲ ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐρώτησιν ἐκείνην τοῦ Διογένους: «Καὶ πόθεν θὰ εἰσέλθῃ ὁ κύριος τῆς οἰκίας». Σήμερον ἐν Κρήτῃ ἡ νύμφη ἐμβαπτίζει τὸν μικρὸν τῆς δάκτυλον ἐντὸς μέλιτος καὶ δι' αὐτοῦ γράφει τρεῖς σταυροὺς, συγχρόνως δὲ καὶ οἱ παριστάμενοι ἄνδρες, ἐκβάλλοντες τὰς μαχαίρας των, πράττουσι τὸ αὐτό, ἵνα ἐκδιώξωσιν οὕτω πᾶσαν δυστυχίαν.

Δύο δῶρα τοῦ Νικήτα

Μετὰ τὰς ἐκλάμπρους νίκας τοῦ Νικήτα ὁ Τουρκοφάγος ἔπεμψε εἰς τὴν σύζυγόν του ἐντὸς δέματος καλῶς τετυλιγμένου ταμβακοθήκην ἐκ ξύλου καὶ τὸ ἀκόλουθον γράμμα: «Οἱ στρατιῶταί μου μοὶ προσέφερον τὴν ταμβακοθήκην ταύτην καὶ ξίφος κεκοσμημένον διὰ πολυτίμων λίθων. Τὸ ξίφος ἐδώρησα εἰς τὴν Διοίκησιν τῆς Ὑδρας, ὅπως χρησιμεύσῃ εἰς τὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ στόλου. Τὴν ταμβακοθήκην ἀποστέλλω εἰς σέ, ἥτις μετὰ τὴν πατριδα εἶσαι τὸ προσφιλέστερόν μοι ὄν ἐπὶ τῆς γῆς».

Κληρικοί ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ

Βασιλεύοντος τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἡ Ἁγία Σοφία εἶχε χιλίους κληρικούς. Ἡ Νεαρά τοῦ Ἡρακλείου, βασιλεύσαντος κατὰ τὸν Ἡ' αἰῶνα, ὀρίζει: Προσβυτέρους 80, Διακόνους 150, Διακονίσσας 40, Ὑποδιακόνους 70, Ἀναγνώστας 160, Ψάλται 25, Θυρωροὺς 75 ἤτοι ἐν ὄλῳ 600. — Ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἡλαττοῦτο κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ κράτους, ὅταν τὰ εἰσοδήματα τοῦ Ναοῦ μόλις εἰς φωταφίαν αὐτοῦ ἐπήρκουν.